

Asia: VN/8566/2021

Sosiaali- ja terveystalouden korkeakoulutuksen kehittäminen -hanke (SOTEKO)

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomiot loppuraportista

Raportti oli selkeä ja johdonmukainen kuvaus hankkeista ja tutkimuksistakin nousseista ehdotuksista. Raportista korostuu yhteistyö työelämän ja oppilaitosten välillä. Olisimme kaivanneet raporttiin enemmän konkretiaa ja esimerkkejä kuinka tavoitteisiin pääsisimme, yhteneväisesti ja valtakunnallisestikin.

Kansainvälisyyttä ja sen tuomia mahdollisuuksia olisi voinut raportissa tuoda paremmin esille. Hyvinvointialueella näemme, että palvelumme ovat kokonaisuus, joten osaamisen kehittäminen tulisi tapahtua kokonaisuutena hyvinvointialueilla ja osin valtakunnallisesti. Tavoitteena tulisi olla hyvin koordinoitua hyvinvointialueiden sisäisiä tutkimukseen, kehittämiseen, innovointiin ja osaamiseen tähtäävät-ekosysteemit, joissa jatkuva osaamisen kehittäminen on osa pitkäjänteistä toimintaa, kuten Helsingin yliopiston rehtori Sari Lindblom lausunnossaan toteaa.

Koska tutkinnot tulevat vastaamaan enemmän sosiaali- ja terveystalouden järjestelmän tarpeisiin, olisi työelämän yhteistyötä lisättävä esim. hyvinvointialueiden ja oppilaitosten välillä entisestään. Tarvelähtöisyyden mittaamiseen olisi hyvä kehittää yhteiset valtakunnalliset menetelmät/mittarit, joita myös seurata.

Koska alallamme opiskelee paljon kansainvälisiä opiskelijoita, tarkoittaa se käytännössä työelämän perehdyttämistä ohjaamiseen, kirjaamiseen, ammattisanastoon ja vastuisiin yms. Myös harjoittelujaksot kuormittavat työelämää ja koulutuksen järjestäjiä (eli koulutus/työelämä tarvitsisi tähän jotain lisäresursseja).

Nostaisimme hyvinvointialueellamme ennaltaehkäisevän mielenterveysosaamisen esille, kuten raportissakin on tuotu esille. Lisäksi nostaisimme täydennyskoulutuksen ja muutenkin opintojen

osalta vammaistyön, ikääntyneiden ja lastensuojelun osaamisen tarpeet. Viime vuosina ollut paljon muutoksia henkilöstömitoituksen ja muun kehittämisen näkökulmasta.

Näkemyksenne koskien ehdotuksia sosiaalialan siirtymien sujuvoittamiseksi korkeakoulusektorien välillä (ehdotukset 1-6)

Näemme hyvinvointialueella hyvänä asiana, että ammattikorkeakoulut ja yliopistot toteuttavat yhdessä opetussuunnitelmien tarkastelun ja kehittämistyön siten, että koulutukset vastaavat hyvinvointialueiden tulevaisuuden tarpeisiin ja tukevat tehtäväjaon kehittämistä. Tämä vaatii kuitenkin yhteistä pohdintaa ja dialogia hyvinvointialueiden ja oppilaitosten välillä (osaamisen ja kehittymisen tarpeet) entistä enemmän. Nämä asiat vaikuttavat alamme veto- ja pitovoimaankin.

Mitä sosiaalialan siirtymiä koskevien ehdotusten toimeenpanossa tulisi huomioida? Miten edustamanne organisaatio voi tukea ehdotuksia?

Kehittävä näkökulma TKIO:n rakenteessa sekä sen vahvistamisessa.

Professiojohtamisen huomioiminen osana koulutussektoria.

Monipuoliset työssäoppimisen paikat.

Digitalisaatiota hyödyntämällä koulutustarjontaa voidaan koordinoida ja tuottaa siten, että sen on valtakunnallisesti saavutettavissa.

Näkemyksenne koskien ehdotuksia terveysalan koulutuksen siirtyminen sujuvoittamiseksi korkeakoulusektorien välillä (ehdotukset 7-11)

Yliopistot ja ammattikorkeakoulut lisäävät opetusyhteistyötä terveysalalla. Digitalisaatiota hyödyntämällä koulutustarjontaa voidaan koordinoida ja tuottaa siten, että ne ovat valtakunnallisesti saavutettavissa. Raportissa olisi tullut avata myös keskustelua mahdollisuudesta jatkaa yamk-tutkinnon jälkeen yliopiston tohtoriopintoihin.

Mitä terveysalan siirtymiä koskevien ehdotusten toimeenpanossa tulisi huomioida? Miten edustamanne organisaatio voi tukea ehdotuksia?

Yhteistyötä oppilaitosten ja työelämäjaksojen välille, tarjota täydennyskoulutuksia/mahdollisuuksia työelämälle.

Sairaanhoitaja AMK –tutkintonimikkeeseen johtavan koulutuksen ja terveystieteen kandidaatin tutkinnon (hoitotiede) opetussuunnitelmia tarkastellaan kokonaisuutena. Yhteistyössä selvitetään

Mitä vetovoimaa ja harjoittelua koskevien ehdotusten toimeenpanossa tulisi huomioida? Miten edustamanne organisaatio voi tukea ehdotuksia?

Olemme alueellamme (Itä-Uudenmaan hyvinvointialue) toteuttamassa koulutustarvekyselyä. Lisäksi teemme erilaisia osaamiskartoituksia (digiosaamisen kartoittaminen). Tähän tietoon pohjautuen rakennamme yhteistyötä täydennyskoulutusten näkökulmasta.

Moduuliajattelu on plussaa ja tämä mahdollistaa myös pienempienkin koulutuskokonaisuuksien järjestämisen täydennyskoulutuksiksi.

Näkemyksenne jatkuvaa oppimista koskevista ehdotuksista (ehdotukset 36-42)

Kannatetaan painopisteen siirtämistä alkuvaiheen matalan kynnyksen peruspalveluihin.

Koulutuksen kehittämistarpeita on syytä tarkastella ammattiryhmittäin. Sosiaalialialalla sosiaalityöntekijöiden, sosionomien sekä oppilas- ja opiskelijahuoltolain tarkoittamien kuraattorien koulutuksiin tarvitaan riittävä mielenterveys- ja päihdeasioiden osaaminen (mm. mielenterveyden edistäminen, ongelmien ehkäisy, elämänhallinnan tukeminen, moniammatillinen palvelukokonaisuus).

Sairaanhoidajien ja terveydenhoitajien perustutkintokoulutuksessa on varmistettava riittävä mielenterveys- ja päihdehoitotyön osaaminen.

Digivisio mainitaan ehdotuksessa 41, mutta olisimme kaivanneet siihen enemmän konkretiaa, nyt raportissa vielä se yleisellä tasolla. Digivision linjausten mukaisesti se tulee olemaan kuitenkin tulevaisuudessa merkittävä jatkuvan oppimisen tarjonnan kanava. Raportissa olisi ollut hyvä tuoda esiin hyvinvointialueiden erityistarpeita suhteessa digivisioon. Olemme Itä-Uudenmaan hyvinvointialueella kiinnittäneet digi-osaamisen tarpeisiin huomiota.

Mitä jatkuvaa oppimista koskevien ehdotusten toimeenpanossa tulisi huomioida? Miten edustamanne organisaatio voi tukea ehdotuksia?

Osaamisen laatu ja mahdolliset vaikutukset ammattihenkilölainsäädäntöön. Näiden asioiden mittaaminen ja seuraaminen esihenkilö/HR:n tasolla.

Erytisen tärkeää on vahvistaa täydentävän koulutuksen rahoitusmallia. Hyvinvointialueellamme on paljon hankeosaamista ja kehittämistä sekä tutkimuksellista toimintaa, jonka avulla voidaan myös

kehittää osaamista. Tärkeää onkin huomioida kuinka tällainen osaaminen jalkautetaan työelämään ja osaksi sen toimintaa jatkossa.

Näkemyksenne mielenterveyspalvelujen osaamistarpeisiin vastaavan koulutuksen kehittämistä (ehdotukset 43-50)

Kannatetaan painopisteen siirtämistä alkuvaiheen matalan kynnyksen peruspalveluihin. Koulutuksen kehittämistarpeita on syytä tarkastella ammattiryhmittäin.

Olemme myös samaa mieltä, että sosiaalialialalla sosiaalityöntekijöiden, sosionomien sekä oppilas- ja opiskelijahuoltolain tarkoittamien kuraattorien koulutuksiin tarvitaan riittävä mielenterveys- ja päihdeasioiden osaaminen (mm. mielenterveyden edistäminen, ongelmien ehkäisy, elämänhallinnan tukeminen, moniammatillinen palvelukokonaisuus).

Sairaanhoitajien ja terveydenhoitajien perustutkintokoulutuksessa varmistetaan riittävä mielenterveys- ja päihdehoitotyön osaaminen.

Mitä mielenterveyspalvelujen osaamistarpeisiin vastaavan koulutuksen kehittämistä koskevien ehdotusten toimeenpanossa tulisi huomoida? Miten edustamanne organisaatio voi tukea ehdotuksia?

-

Näkemyksenne sote-uudistusten edellyttämiä osaamistarpeita koskevista ehdotuksista (ehdotukset 51-54 ja luku 7)

Kannatamme, että vuorovaikutusta työelämän kanssa olisi entisestään vahvistettava.

Sosiaali- ja terveysalan ammattiryhmien osaamisen kehittäminen edellyttää aiempaa systemaattisempaa osaamisen arviointia ja näyttöön perustuvien koulutusinterventtioiden käyttöä. Tähän olemme hyvinvointialueellamme kiinnittäneet erityisesti huomioita erilaisin ohjelmin ja mittarein.

Opiskelijat tulee ottaa nykyistä vahvemmin kehittämiseen ja tutkimukseen mukaan. Hyvinvointialueellamme olemme juuri kartoittaneet oppilaitosyhteistyön mahdollisuuksia ja ideoita jatkotyöskentelyä varten.

Seppänen Mari
Itä-Uudenmaan hyvinvointialue